

NL

OCHTEND- EN AVONDGEBED

DOM

Vrijdag 19 September 2014,

9.00

17.30

JANSKERK

Zaterdag 20 September 2014

9.00

BIJLAGEN

Ochtend- en Avondgebed Jona

'Sta op en ga!' sprak de Heer tegen Jona. Maar Jona weigerde, met alles wat hij in zich had. Het was niet eens zo dat hij nee zei tegen God, of in discussie ging, zoals Mozes en Jeremia ooit deden. Jona staat op en gaat – precies de andere kant op. Zo ver mogelijk weg, naar het andere eind van de aarde als het kan. Hij gaat nog liever dood dan te doen wat God hier van hem vraagt. Uitgerekend naar Ninivé, die grote stad midden in het Assyrische rijk, dat geprobeerd had om Israël van de kaart te vegen, die stad die een bolwerk is van heidendom en kwaad. Wat heeft God, en wat heeft Jona daar te zoeken?

Die weigering van Jona en zijn hartstochtelijk verzet maken hem tot een boeiende figuur. Hij vertolkt op krachtige wijze de aarzeling en het verzet dat wij in ons kunnen voelen bij de woorden, die als thema van dit congres zijn gekozen: 'Sta op en ga'. Want zo makkelijk is het niet om daar simpelweg met ja op te antwoorden, in woorden én in daden. Wie weet waar de weg ons heen zal leiden? Wat zal het van ons vragen en wat zal het opleveren? Jona verwoordt de tegenstem, die ook in ons leeft. Hij is de tegenpool van Filippus, die zonder meer gaat als het woord van de Heer tot hem komt (Handelingen 8: 26-27).

We lezen in de ochtend- en avondgebeden drie keer uit het boek Jona, en eindigen daarmee op 20 september, wat in de kerk ook de gedenkdag van de H. Profeet Jona is.

Ochtendgebed 19 september

Maak mij open.

Als Jona de stem van de Heer hoort: 'Sta op en ga naar Ninive...' dan stopt hij zijn vingers in zijn oren en vlucht, zo ver als hij kan. Wat moet er gebeuren eer hij zich zal openen voor het Woord van de Heer? Heel wat blijkbaar. Een storm. De nood van zijn medemensen met wie hij in het schip zit. Moet God niet vaak roepen en schreeuwen om onze doofheid te doorbreken, om met woorden van Augustinus te spreken? Maak ons open God, doorbreek onze doofheid, onze afkeer.

Jona 6,1-6

Eens richtte de HEER zich tot Jona, de zoon van Amittai: 'Maak je gereed en ga naar Nineve, die grote stad, om haar aan te klagen, want het kwaad dat ze daar doen is ten hemel schreiend.' En Jona maakte zich gereed, maar vluchtte naar Tarsis, weg van de HEER. Hij ging naar Jafo en vond er een schip met bestemming Tarsis. Hij betaalde de overtocht en ging aan boord om mee te varen naar Tarsis, weg van de HEER.

Maar de HEER wierp een hevige storm op de zee, en de zee werd zo wild dat het schip dreigde te breken. De zeelieden werden bang, en ieder riep tot zijn eigen god om hulp. Ook gooiden ze, om het gevaar af te wenden, de lading in zee. Maar Jona was in het ruim van het schip afgedaald, was daar gaan liggen en in een diepe slaap gevallen. De schipper ging naar hem toe en zei tegen hem: 'Wat lig jij hier te slapen! Sta op, roep je God aan! Misschien dat hij zich om ons bekommert, zodat we niet vergaan.'

Voorbede

Laten wij bidden tot de Schepper van hemel en aarde:
U die vanaf den beginne uw stem liet horen
U die ons roept: mens waar ben je, waar je is broer;
maak ons open voor uw stem, doe ons antwoorden.

Wij bidden u voor allen die niet meer horen
omdat ze moedeloos zijn, lamgeslagen,
door oorlog en onrecht;
breek met uw licht het duister op de aarde.

Wij bidden u voor alle mensen
die zich in hun leven door uw stem laten leiden
en leven met aandacht, moed en liefde;
geef hen uw zegen, doe ons hen volgen.

Gebed van het congres

Heer, onze God,
hoe zouden wij kunnen opstaan
en op weg gaan naar U
en naar elkaar
als Uzelf ons niet de weg wijst?
Wij bidden U:
laat ons Hem zien
die is onze weg en onze vrede,
Jezus Christus, onze Heer;
wek ons tot leven door uw Geest,
zodat wij opstaan als dochters en zonen van U,
herboren mensen die op weg gaan
en U in woord en daad belijden
als de God van ons leven,

vandaag en al onze dagen.

Amen.

Avond gebed 19 september: Leer mij verbondenheid.

Afgedaald was Jona, naar de kust, in het schip, in het water, en uiteindelijk in de grote vis. Steeds dieper zinkt hij, zijn weg loopt steeds verder dood. Daar pas, op het dieptepunt, klinkt zijn gebed tot God. Er is geen diepte zo diep of God is nog wel aan te roepen. Zo is Jona niet helemaal alleen. Zijn gebed is zijn redding. Hij wordt teruggezet in het land der levenden. Er is geen leven alleen, los van alles en iedereen. Niemand redt het alleen. Heer, leer mij verbondenheid.

Jona 2:1-11

De HEER liet Jona opslokken door een grote vis. Drie dagen en drie nachten zat Jona in de buik van de vis. Toen begon hij in de buik van de vis tot de HEER, zijn God, te bidden:

'In mijn nood roep ik de HEER aan
en hij antwoordt mij.

Uit het rijk van de dood schreeuw ik om hulp –
u hoort mijn stem!

U slingerde mij de diepte in, naar het hart van de zee.

Door kolkend water ben ik omgeven,
zwaar slaan uw golven over mij heen.

Ik dacht: Verstoten ben ik, verbannen uit uw ogen.

Maar eens zal ik opnieuw
uw heilige tempel aanschouwen.

Het water stijgt tot aan mijn lippen,
muren van water storten op mij neer,
zeewier om mijn hoofd verstikt mij.

Ik zink tot de bodem, waar de bergen oprijzen,

naar het rijk dat zijn grendels voorgoed achter mij sluit.
Maar u trekt mij levend uit de dood omhoog,
o HEER, mijn God!
Nu mijn levensadem mij verlaat
roep ik u aan, HEER,
en mijn gebed komt tot u
in uw heilige tempel.

Zij die armzalige afgoden vereren,
verlaten u, trouwe God.
Maar ik zal mijn stem in dank verheffen
en u offers brengen;
mijn geloften los ik in.
Het is de HEER die redt!’

Voorbede

Laten wij bidden tot God, die alle volken geschapen heeft,
mensen van vele kleuren, talen en gebruiken:
U die gezegd hebt `wees vruchtbaar en bevolk de aarde’,
leer ons verstaan dat wij elkaar gegeven zijn.

Wij bidden u voor de velen tussen wal en schip,
de vele vluchtelingen op onze aarde,
kinderen en volwassenen die verloren lopen;
breng hen thuis God, leer ons een thuis te zijn voor elkaar.

Wij bidden voor onze wereld
waar onenigheid en strijd zo vaak menselijk contact bepalen;
leer ons de weg naar verstaan, naar vrede,
maak ons mild en creatief, ontwapen ons.

Ochtendgebed: 20 september: Zet mij in beweging. Opnieuw klinkt dan dat woord: 'Sta op en ga!' En nu gaat Jona. Nog steeds met lood in de schoenen. Maar hij gaat wél. Dat is het belangrijkste. Het resultaat van zijn missie zal hem verbazen! Een mens doet wat hij of zij kan en aandurft, en wat er vervolgens gebeurt overstijgt ons mensen, dat is van God. Wonderlijke combinatie van handelen en loslaten God, zet mij in beweging.

Jona 3:1-10

Opnieuw richtte de HEER zich tot Jona: 'Maak je gereed en ga naar Nineve, die grote stad, om haar aan te klagen met de woorden die ik je zeg.' En Jona maakte zich gereed en ging naar Nineve, zoals de HEER hem opgedragen had.

Nineve was een reusachtige stad, ter grootte van drie dagreizen. Jona trok de stad in, één dagreis ver, en riep: 'Nog veertig dagen, dan wordt Nineve weggevaagd!' De inwoners van Nineve geloofden God: ze riepen een vasten uit en iedereen, van hoog tot laag, hulde zich in een boetekleed. Toen de profetie de koning van Nineve bereikte, stond hij op van zijn troon, legde zijn staatsiegewaad af en ging, gehuld in een boetekleed, op de grond zitten. En hij liet in Nineve omroepen: 'Volgens bevel van de koning en zijn edelen is het niemand toegestaan te eten of te drinken, mens noch dier, rund noch schaap of geit. De dieren mogen niet grazen of water drinken. Iedereen, mens en dier, moet zich hullen in een boetekleed en luidkeels God aanroepen. Laat iedereen anders gaan leven en breken met het onrecht dat hij doet. Misschien dat God van gedachten verandert en op zijn besluit terugkomt; wie weet zal hij zijn woede laten varen, zodat wij niet te gronde gaan.' Toen God zag dat zij inderdaad anders begonnen te leven, kwam hij terug op wat hij gedreigd had hun aan te doen, en hij deed het niet.

Voorbede

Laten wij bidden tot God, die met ons mee wil gaan zoals Hij meeging met zijn volk in de woestijn; geef, dat wij ons leven in uw handen durven leggen, doe ons vertrouwen op uw aanwezigheid.

Wij bidden u voor mensen die tegen grenzen oplopen, door ziekte, ouderdom, afhankelijkheid, onvrijheid, die niet kunnen gaan en niet kunnen doen wat ze willen; kom met uw Geest van bevrijding, die ook hen op weg kan zetten.

Wij bidden u voor onszelf, zoals we hier zijn, laat onze vriendschap, ons contact ons bemoedigen. Zet ons in beweging, doe ons verstaan welke weg U ons wijst, en doe ons vertrouwen op U, die ons doen overstijgt.